

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

ΣΤ΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Άλλες ιστορίες για την Αφρική»

Συγγραφή: ΧΟΡΟΖΙΔΟΥ ΣΑΒΒΑΤΟΥΛΑ

Εφαρμογή: ΤΑΛΑΜΠΙΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2014

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Άλλες ιστορίες για την Αφρική

Δημιουργός

Σαββατούλα Χοροζίδου

Εφαρμογή σεναρίου

Κωνσταντίνος Ταλαμπίρης

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Στ' Δημοτικού

Σχολική μονάδα

8^ο 6/θ Δημοτικό Σχολείο Κιλκίς

Χρονολογία

Από 10-12-2014 ως 22-12-2014

Διδακτική/θεματική ενότητα

Γλώσσα Στ' Δημοτικού, τεύχος α', ενότητα 6: «Η ζωή σε άλλους τόπους».

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

I. Φιλολογικής ζώνης

Νεοελληνική γλώσσα

II. Άλλα γνωστικά αντικείμενα

Αγγλικά

Αισθητική Αγωγή: Μουσική

Γεωγραφία

Ιστορία

Κοινωνική και πολιτική Αγωγή

Χρονική διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 7 διδακτικές ώρες με διακοπές.

Χώρος

I. Φυσικός χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής

II. Εικονικός χώρος

Site στο οποίο ενσωματώνονται οι δραστηριότητες του σεναρίου. Ο δικτυακός τόπος είναι: <http://alles-istories-gia-tin-a-riki4.webnode.com/>

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Το σενάριο εφαρμόστηκε στο τμήμα Στ1 του 8^{ου} Δημοτικού Σχολείου Κιλκίς. Το τμήμα αποτελείται από 14 παιδιά, 7 μαθητές και 7 μαθήτριες. Από τους μαθητές ο ένας προέρχεται από οικογένεια παλιννοστούντων, έχει διαγνωσμένη δυσκολία στο να εκφράζεται στην ελληνική γλώσσα και για μια τριετία φοιτούσε παράλληλα στην Τάξη Υποδοχής του σχολείου. Οι υπόλοιποι/-ες μαθητές/-τριες ακολουθούν την κανονική κατανομή ως προς τις επιδόσεις τους στα σχολικά μαθήματα. Οι μαθητές και οι μαθήτριες έχουν μια σχετικά καλή εξοικείωση με τους Η/Υ, η οποία όμως διαβαθμίζεται ανάλογα με το φύλο και το κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον από το οποίο προέρχονται. Τα αγόρια έχουν μια έφεση περισσότερο να χρησιμοποιούν τον Η/Υ για παιγνιώδεις δραστηριότητες, ενώ μερικά από τα κορίτσια έχουν μεγάλη άνεση στη χρήση του πληκτρολογίου και στη χρήση του κειμενογράφου. Ένας μαθητής εξαιτίας της επαγγελματικής δραστηριότητας της μητέρας του, είναι περισσότερο εξοικειωμένος και διατηρεί δικό του site.

Ο εκπαιδευτικός είναι μέτριος χρήστης των νέων τεχνολογιών και χρησιμοποιεί αρκετά τους Η/Υ στην τάξη περισσότερο όμως χρησιμοποιεί λογισμικά προσομοιώσεων και οπτικοποιήσεων σε μαθήματα που σχετίζονται με το Περιβάλλον, την Ιστορία, τη Γεωγραφία και τις Φυσικές Επιστήμες. Επειδή ο εκπαιδευτικός υπηρετεί ως Διευθυντής στη σχολική μονάδα, δεν είναι ο ίδιος ο δάσκαλος της τάξης που εφαρμόστηκε το σενάριο, αλλά διδάσκει σ' αυτήν ιστορία, ενώ το σενάριο υλοποιήθηκε τις ώρες της Ευέλικτης Ζώνης.

Ως αίθουσα του Τμήματος, λόγω έλλειψης χώρου, χρησιμοποιείται το Εργαστήριο Πληροφορικής του σχολείου το οποίο διαθέτει 9 Η/Υ οι οποίοι υποστηρίζουν επαρκώς ικανοποιητικές ταχύτητες στο διαδίκτυο, καθώς και σύγχρονα λογισμικά. Σύγχρονος επίσης είναι και ο Η/Υ που χρησιμοποιεί ο εκπαιδευτικός, ο οποίος είναι συνδεδεμένος με βιντεοπροβολέα.

Σχετικά με τις προϋποθέσεις υλοποίησης τηρήθηκαν αυτές που είχαν τεθεί από την συντάκτρια. Οι μαθητές/-τριες είχαν βασική εξοικείωση με τη χρήση του πληκτρολογίου και του «ποντικιού», βασική εμπειρία χρήσης του Η/Υ (άνοιγμα αρχείου, αποθήκευση, γράψιμο στον κειμενογράφο), αλλά και βασική εμπειρία από ομαδοσυνεργατικό τρόπο εργασίας. Στην τάξη υπήρχε ένας βιντεοπροβολέας για τη συζήτηση στην ολομέλεια της τάξης, ενώ το σενάριο υλοποιήθηκε στο εργαστήριο Πληροφορικής, το οποίο επέτρεπε την εργασία των παιδιών σε ομάδες 4-5 ατόμων. Η μόνη από τις προϋποθέσεις που δεν τηρήθηκε είναι η εγγραφή από τον εκπαιδευτικό στο λογισμικό δημιουργίας διαδραστικού βιβλίου, μιας και η δραστηριότητα αυτή διαφοροποιήθηκε μερικώς.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Σαββατούλα Χοροζίδου, Άλλες ιστορίες για την Αφρική, Νεοελληνική Γλώσσα Στ' Δημοτικού, 2013.

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο δεν αντλεί επιμέρους στοιχεία από άλλα σενάρια (εκτός από το συνταγμένο σενάριο που εφαρμόζεται).

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Με το παρόν σενάριο επιδιώχθηκε να έρθουν σε επαφή οι μαθητές/-τριες με πολλές ιστορίες για την Αφρική, οι οποίες είναι διαφορετικές από αυτές που κυριαρχούν στα σχολικά εγχειρίδια και στα ΜΜΕ. Δεδομένου ότι η κυρίαρχη εικόνα της Αφρικής στον δυτικό κόσμο αναπαράγει μία μονοσήμαντη και μοναδική ιστορία, αυτή της φτώχειας, της δυστυχίας, των πολέμων και της φιλανθρωπίας, δημιουργώντας έτσι στερεότυπα, είναι πολύ σημαντικό να αναδειχθούν πολλές τέτοιες ιστορίες που θα αποκαθιστούν την αξιοπρέπεια του συγκεκριμένου λαού. Όπως υποστηρίζει και η αφρικανή συγγραφέας Τσιμαμάντα Αντίτσι (2009), εάν ακούμε μόνο μία μονοσήμαντη ιστορία για έναν λαό ή έναν άνθρωπο κινδυνεύουμε σε μεγάλο βαθμό να τους παρεξηγήσουμε και να υποθάλγουμε την αξιοπρέπειά τους. Με το σκεπτικό αυτό το σενάριο εστιάζει στις δυνατότητες του αφρικανικού λαού και όχι στη φτώχεια του και στη φιλανθρωπία του δυτικού κόσμου. Όχι πως αυτή δε βοηθά, αλλά, όπως λέει και ο δημοσιογράφος Andrew Mwenda (2007) «Με τη φιλανθρωπία κανείς άνθρωπος ή λαός δεν έγινε πλούσιος».

Μέσα από το υλικό, που προέρχεται από το διαδίκτυο και είναι οργανωμένο σε ειδικά σχεδιασμένη, από τη δημιουργό του σεναρίου, ιστοσελίδα,¹ τα παιδιά ανακάλυψαν πολλές «θετικές» ιστορίες για τους/τις Αφρικανούς/ές, ενώ παράλληλα εξασκήθηκαν στο να γράφουν συνεργατικά πληροφοριακά κείμενα, να «σερφάρουν» στο διαδίκτυο και να αντλούν συγκεκριμένες πληροφορίες με τις οποίες στη συνέχεια

¹Το site δημιουργήθηκε με το εργαλείο [Webnode](#), το οποίο διατίθεται στο διαδίκτυο δωρεάν. Το εργαλείο αυτό επιτρέπει τη δημιουργία ιστοσελίδων εύκολα και εμπεριέχει πολλές δυνατότητες.

οικοδομήσουν τα δικά τους κείμενα και παρουσιάσεις. Παράλληλα, τα παιδιά χειρίστηκαν τις οργανωμένες πληροφορίες μιας ιστοσελίδας ακολουθώντας βήμα προς βήμα την προδιαγεγραμμένη πορεία της.

Ειδικότερα, οι μαθητές/-τριες κλήθηκαν να διερευνήσουν και να παρουσιάσουν ιστορίες σχετικές με την αφρικανική λογοτεχνία, επιστήμη, μουσική και αθλητισμό. Με αυτόν τον τρόπο αντιμετώπισαν ισότιμα τους κατοίκους της Αφρικής και αποδόμησαν τη στερεότυπη εικόνα της καταστροφής και της υποτιθέμενης στέρησης-ανικανότητας της αφρικανικής ηπείρου. Ταυτόχρονα, επιδιώχθηκε η εξοικείωση των παιδιών με πρακτικές που αφορούν στους νέους γραμματισμούς και στη χρήση λογισμικών.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Στο παρόν διδακτικό σενάριο υιοθετήθηκε η μαθητοκεντρική προσέγγιση σύμφωνα με την οποία η μάθηση κυριαρχείται από ανακαλυπτικές τεχνικές και οι μαθητές/τριες οδηγήθηκαν από τον εκπαιδευτικό σε δραστηριότητες με ομαδοσυνεργατική πρακτική. Η οργανωμένη παροχή πληροφοριών μέσω ιστοσελίδας βασίστηκε στο αξίωμα της παραπάνω προσέγγισης ότι ο μαθητής/τρια έχει την πλήρη υπευθυνότητα για τη μάθησή του. Όπως είπε και ο Rogers (1965), «Ξέρω ότι δεν μπορώ να διδάξω κάποιον οτιδήποτε, μπορώ μόνο να του παρέχω ένα περιβάλλον στο οποίο αυτός μπορεί να μαθαίνει» (Κορδάκη 2000). Στο πλαίσιο αυτό τα παιδιά κάνοντας χρήση των εσωτερικών τους εμπειριών και δυνατοτήτων διερεύνησαν και ανακάλυψαν τις γνώσεις και στοχάστηκαν κριτικά πάνω σε αυτές. Η ανακαλυπτική αυτή πορεία εμπειρείχε, εκτός από τη διερεύνηση πληροφοριών, την αξιολόγηση, την ταξινόμηση, καθώς και τη διατύπωση και υποστήριξη απόψεων. Έτσι, η γλώσσα των μαθητών/τριών δέθηκε με την πράξη και μετατράπηκε σε εργαλείο αναζήτησης (Χαραλαμπίδης & Χατζησαββίδης 1997, 70).

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥ

Το σκεπτικό του σεναρίου σχετίζεται με την αποδόμηση στερεότυπων αντιλήψεων για τον αφρικανικό λαό. Μια αποδόμηση που επιτυγχάνεται μέσω της εξιστόρησης αρκετών «θετικών» ιστοριών που αφορούν Αφρικανούς και Αφρικανές.

Είναι γνωστό ότι η στάση και η άποψή μας για έναν άνθρωπο ή για έναν λαό διαμορφώνονται και παγιώνονται με διάφορους τρόπους, όπως για παράδειγμα με το άκουσμα μιας και μοναδικής μονοσήμαντης ιστορίας για αυτούς. Έτσι, δημιουργούνται τα στερεότυπα τα οποία αν και είναι συνδεδεμένα μόνο με αρνητικά φαινόμενα «αποτελούν αυτονόητα στοιχεία της ανθρώπινης σκέψης». Οι άνθρωποι σχεδόν πάντοτε προβαίνουν σε γενικεύσεις μέσα από τις εμπειρίες και τις γνώσεις που αποκτούν, τις οποίες χρησιμοποιούν στις σχέσεις τους με πράγματα, καταστάσεις, συμπεριφορές. (Τσιάκαλος 2000, 139). Ο Lippman ορίζει τα στερεότυπα στο σύγγραμμά του *Public opinion* (1922), ως «εικόνες στο κεφάλι μας που παρεμβάλλονται μεταξύ της πραγματικότητας και της αντίληψης που έχουμε γι' αυτή, προκαλώντας μια απλούστευση και έναν επιλεκτικό προσανατολισμό των αντιλήψεών μας, και που θα μπορούσαν να καταλήξουν σε λιγότερο ή περισσότερο σοβαρές αλλοιώσεις σε σχέση με την αντικειμενική πραγματικότητα» (Maisonneuve 2001, 222, 223).

Οι στάσεις μας, καθορίζουν τη συμπεριφορά, αλλά κάτω από ορισμένες συνθήκες φαίνεται να συμβαίνει το αντίθετο, και η συμπεριφορά να καθορίζει τις στάσεις. Αν μπορούμε να παρασύρουμε κάποιον να συμπεριφέρεται με απροκατάληπτο τρόπο σε μια συγκεκριμένη ομάδα, είναι πιθανό αυτό το άτομο να αρχίσει να νιώθει πιο θετικά για αυτή την ομάδα (Jones, Hendrick & Erstein 1979, 208). Στο πλαίσιο αυτό έγινε προσπάθεια να ανακατασκευαστούν οι κυρίαρχες εικόνες των παιδιών για την Αφρική, αφού πρώτα τις φέρουν στην επιφάνεια, καλλιεργώντας, ταυτόχρονα, δεξιότητες γραμματισμών και ιδίως των νέων γραμματισμών που πηγάζουν από τις ΤΠΕ.

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Με το σενάριο αυτό επιδιώχθηκε οι μαθητές/-τριες:

- να γνωρίσουν την αφρικανική ήπειρο·
- να αποκτήσουν γενικές γνώσεις για κάποιες χώρες της Αφρικής·
- να ανακαλύψουν «θετικές» ιστορίες αφρικανικών προσώπων·
- να γνωρίσουν την αφρικανική μουσική και κάποιους/ες μουσικούς της·
- να γνωρίσουν κάποιους αφρικανούς αθλητές·
- να γνωρίσουν κάποιους αφρικανούς πολιτικούς·
- να γνωρίσουν κάποιους αφρικανούς λογοτέχνες·
- να γνωρίσουν τον διάσημο αφρικανό γιατρό Γιακούμπ·
- να αντιληφθούν τον κίνδυνο μίας και μοναδικής μονοσήμαντης ιστορίας στη γένεση και διαίωνιση στερεοτύπων·
- να αποκτήσουν κριτική ματιά και διάθεση απέναντι στις αντιλήψεις που υπάρχουν για έναν λαό·
- να προβληματιστούν για τα συναισθήματα και για τη συμπεριφορά τους απέναντι σε άτομα διαφορετικά από τους/τις ίδιους/-ες.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Με το σενάριο αυτό επιδιώχθηκε οι μαθητές/-τριες:

- να συντάσσουν περιγραφικά-πληροφοριακά κείμενα·
- να εξοικειωθούν με τη δημιουργία πολυτροπικών κειμένων (συνδυασμός λόγου-εικόνας)·
- να εξοικειωθούν με την οργάνωση πληροφοριών γύρω από ένα θέμα·
- να καλλιεργήσουν τον προφορικό και τον γραπτό τους λόγο.

Γραμματισμοί

Με το σενάριο αυτό επιδιώχθηκε οι μαθητές/-τριες:

- να εξοικειωθούν με τρόπους πλοήγησης μέσα σε μια ιστοσελίδα·

- να εξοικειωθούν με την άντληση πληροφοριών από δικτυακούς τόπους·
- να εξοικειωθούν με το ανοικτού τύπου λογισμικό του επεξεργαστή κειμένου (ειδικότερα: να γράφουν, να αντιγράφουν, να επικολλούν και να αποθηκεύουν αρχείο)·
- να εξοικειωθούν με το λογισμικό προσωπικής έκφρασης και ανάπτυξης της δημιουργικότητας και της φαντασίας·
- να χρησιμοποιήσουν έναν διαδικτυακό χάρτη·
- να γνωρίσουν ένα λογισμικό δημιουργίας διαδραστικού βιβλίου.

Διδακτικές πρακτικές

Διερευνητική – Ανακαλυπτική μάθηση και Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφορμή για το παρόν σενάριο αποτέλεσαν οι εικόνες που υπάρχουν στην [ενότητα 6: «Η ζωή σε άλλους τόπους»](#) (*Γλώσσα Στ΄ Δημοτικού*, σ. 88), οι οποίες απεικονίζουν νεαρούς αφρικανούς πρόσφυγες. Επίσης, στη θεματική ενότητα [«Παγκόσμια προβλήματα»](#) του σχολικού εγχειριδίου της «Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής» της Στ΄ Τάξης, υπάρχουν αρκετές σχετικές φωτογραφίες αλλά και κείμενα, που αναφέρονται στον ρόλο διεθνών οργανώσεων, όπως Unicef και η Action Aid, τα οποία μπορούν να γίνουν η αφετηρία για την υλοποίηση του συγκεκριμένου σεναρίου.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Στο βιβλίο *Γλώσσα Στ΄ Δημοτικού*, η 6^η ενότητα με τίτλο [«Η ζωή σε άλλους τόπους»](#) είναι αφιερωμένη στη γνωριμία των παιδιών με άλλους λαούς. Επιπλέον, στο βιβλίο της *Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής της Στ΄ Τάξης*, η 4^η θεματική ενότητα ασχολείται με παγκόσμια προβλήματα, όπως η φτώχεια και το πρόβλημα της

έλλειψης νερού στην Αφρική, καθώς και με τις φιλανθρωπικές δράσεις διεθνών οργανισμών. Το παρόν σενάριο έρχεται να προσθέσει μια άλλη εικόνα και ιστορία για τους κατοίκους της Αφρικής, με σκοπό την ανάδειξη μιας ισότιμης και όχι «τρίτης» χώρας στον παγκόσμιο χάρτη.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Το παρόν σενάριο περιλαμβάνει τις παρακάτω δραστηριότητες αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών:

- ✓ μηχανή αναζήτησης στο διαδίκτυο για άντληση και αξιοποίηση πληροφοριών·
- ✓ λογισμικό επεξεργασίας κειμένου το οποίο επιτρέπει την εισαγωγή αντικειμένων, την αλλαγή της μορφής του κειμένου, την εύκολη διόρθωση των λαθών, την εύρεση, διόρθωση και αντικατάσταση του κειμένου·
- ✓ ιστοσελίδα με οργανωμένες πληροφορίες και δραστηριότητες·
- ✓ ψηφιακή εγκυκλοπαίδεια που επιτρέπει την εύκολη και ταχύτατη πρόσβαση σε πηγές πληροφοριών·
- ✓ λογισμικό παρουσίασης·

Κείμενα

Ιστοσελίδες-πηγές κειμένων

«[Ο κόσμος βαριέται να διαβάσει θλιβερές ιστορίες, Κλιάφα Μαρούλα](#)», περίληψη βιβλίου στο ιστολόγιο της σχολικής Βιβλιοθήκης 7ου Γυμνασίου Ρόδου (ανάρτηση 11/5/2009).

«[Γουόλε Σογίνκα, ο Νιγηριανός νομπελίστας συγγραφέας](#)», άρθρο στο Βήμα (28/9/2011).

«[Ο μέγιστος αφρικανός συγγραφέας](#)», από το ιστολόγιο <http://afriki.blogspot.gr/> (4/7/2008).

«[Mia Couto](#)», βιογραφία στην ιστοσελίδα <http://www.writersfestival.org/>.

«[Ama Ata Aidoo](#)», βιογραφία στην ιστοσελίδα <http://www.bbc.co.uk/worldservice/>

«[Γιακούμπ, Μαγκντί Χαμπίμπ](#)», λήμμα στην ψηφιακή εγκυκλοπαίδεια <http://www.ygeiaonline.gr/>.

«[Cheb mami εικόνες](#)», αποτελέσματα εικόνων από την Google.

«[Cheb mami](#)», βιογραφικό από το <http://www.stars-celebrites.com/>.

«[Ο Manu Dibango Παρασκευή και Σάββατο στο Gazarte](#)», παρουσίαση συναυλίας στο <http://www.tovima.gr/>.

«[Άλμα εις ύψος στα βάθη της Αφρικής](#)», άρθρο του Γιάννη Σκόκα στο <http://www.tovima.gr/>.

«[Αμπέμπε Μπικίλα](#)», βιογραφία από το <http://www.sansimera.gr/>.

Λήμματα στη Βικιπαίδεια: «[Νιγηρία](#)», «[Μοζαμβίκη](#)», «[Γκάνα](#)», «[Κάιρο](#)», «[Νότια Αφρική](#)», «[Αλγερία](#)», «[Γκάνα](#)», «[Σενεγάλη](#)», «[Καμερούν](#)», «[Αιθιοπία](#)», «[Ουγκάντα](#)», «[Κένυα](#)», «[Νέλσον Μαντέλα](#)», «[Ντέσμοντ Τούτου](#)», «[Κόφι Ανάν](#)», «[Γιουσου Ν' Ντουρ](#)», «[Τζορτζ Γουεά](#)», «[John Akii-Bua](#)», «[Mary Jepkosgei Keitany](#)».

«Αισθητική Αγωγή – Μουσική Β΄ Γυμνασίου», [κεφάλαιο 2 «Σε ρυθμούς... αφρικάνικους»](#).

Ψηφιακά περιβάλλοντα

Ηλεκτρονικό περιβάλλον <http://alles-istories-gia-tin-a-riki4.webnode.com/>

Μεταφραστής [Google](#)

Βίντεο

«[Youssou N' Dour](#)», μουσικό κομμάτι «[Manu Dibango – Lion of Africa](#)», μουσικό [κομμάτι](#)

«[Cheb Mami live au Grand Rex – Omri madanite](#)»

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1η & 2η διδακτική ώρα

«*Παρουσίαση και προβληματοποίηση του θέματος*» (ολομέλεια) – «*Αφρικανική λογοτεχνία*» (έξι ομάδες)

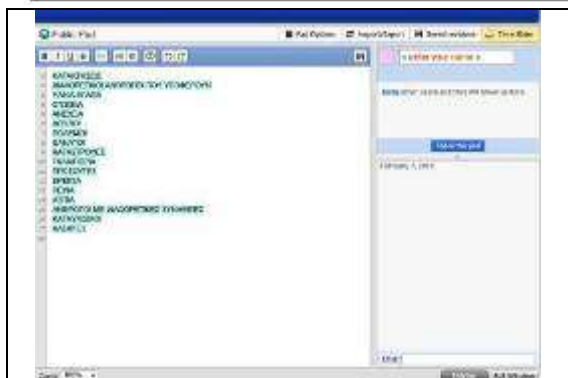
(Δημιουργία ενδιαφέροντος των μαθητών/-τριών – Έλεγχος προϋπάρχουσας γνώσης – Εισαγωγή στο θέμα)

ΓΛΩΣΣΑ

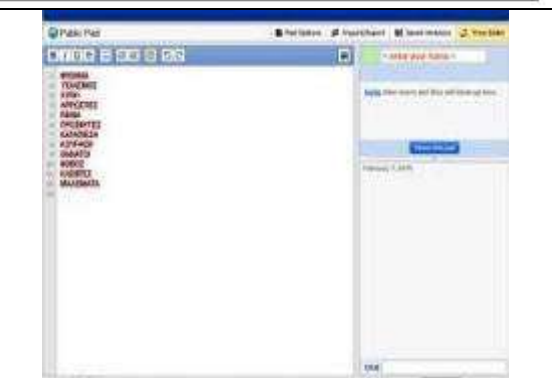
6. Και στις μέρες μας όμως δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις λαών που εξαναγκάζονται να εγκαταλείψουν τον τόπο τους και τα σπίτια τους. Στις φωτογραφίες βλέπετε πρόσφυγες από την Αφρική που προσπαθούν να ξεφύγουν από την πείνα και τον πόλεμο. Περιγράψτε στους συμμαθητές σας τις φωτογραφίες και μιλήστε για τα συναισθήματα που σας δημιουργούν.

Μεγάλο αφρικανικό πρόσφυγες-πυλώνας κοντά στο Υπερή Αφρική του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες.

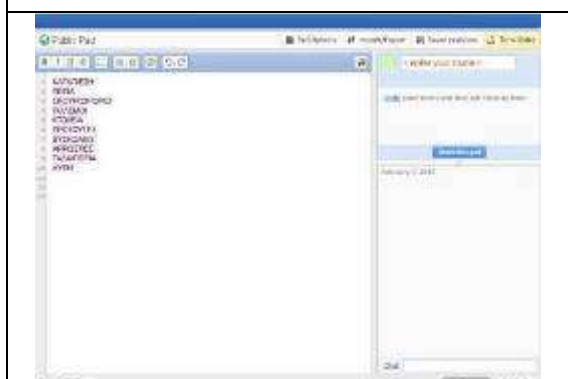
Μετά την εφαρμογή της παραπάνω άσκησης του βιβλίου (*Γλώσσα Στ' Δημοτικού, Ενότητα 6*) και κατά τη διάρκεια της 1ης διδακτικής ώρας, έγινε προσπάθεια να αναδυθούν και να καταγραφούν οι αντιλήψεις των παιδιών για την Αφρική και τους κατοίκους της. Οι απόψεις αυτές καταγράφηκαν με τη βοήθεια του λογισμικού titanpad (Εικόνες 1, 2, 3 και 4).

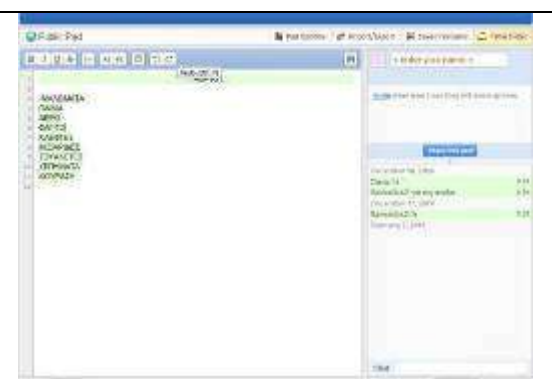
Εικόνα 1

Εικόνα 2

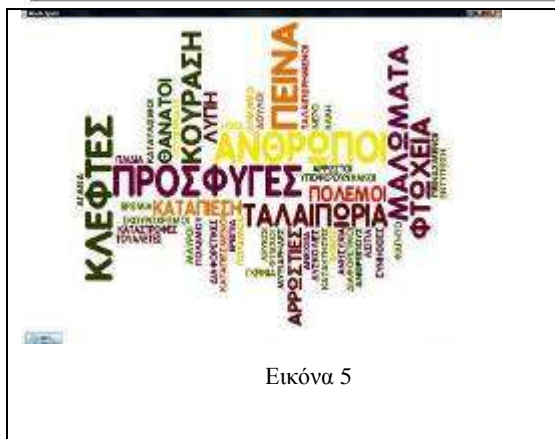

Εικόνα 3

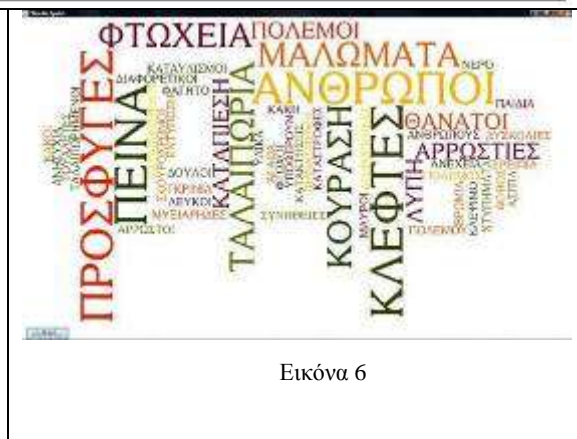

Εικόνα 4

Η κάθε ομάδα κατέγραψε με τυχαία σειρά λέξεις που τους ήρθαν στο μυαλό σχετικά με την αφρικανική ήπειρο. Οι λέξεις αυτές, αφού ανακοινώθηκαν στην τάξη από κάθε ομάδα ξεχωριστά, συγκεντρώθηκαν από τον δάσκαλο, ο οποίος τις τοποθέτησε στο λογισμικό κατασκευής «σύννεφου λέξεων» wordle (Εικόνες 5 και 6).

Εικόνα 5

Εικόνα 6

Το αποτέλεσμα έδωσε τροφή για περισσότερη συζήτηση στο πλαίσιο της ολομέλειας. Όπως ήταν αναμενόμενο οι κυρίαρχες λέξεις που αποτύπωναν τις απόψεις των παιδιών ήταν «άνθρωποι, πρόσφυγες, πείνα, μαλώματα, κούραση, καταπίεση, ταλαιπωρία, πόλεμοι αλλά και κλέφτες» (Εικόνες, 7, 8, 9 και 10).

Εικόνα 7

Εικόνα 8

Εικόνα 9

Εικόνα 10

Με βάση τα αποτελέσματα του σύννεφου, ο εκπαιδευτικός προσπάθησε να δημιουργήσει με κατάλληλες ερωτήσεις ένα κλίμα προβληματισμού και πρόκλησης ενδιαφέροντος για άλλες ιστορίες που πιθανόν θα παρουσιάζουν την εικόνα μιας διαφορετικής Αφρικής. Για τον σκοπό αυτό βοήθησαν οι παρακάτω ενδεικτικές ερωτήσεις:

- Υπάρχουν διάσημοι/-ες αθλητές/-τριες, λογοτέχνες και μουσικοί στην Αφρική; Γνωρίζετε κάποιους/-ες από αυτούς/-ές;
- Έχετε ακούσει αφρικανική μουσική; Αν ναι, σας άρεσε;
- Σήμερα στην Αφρική υπάρχουν 55 ανεξάρτητα κράτη τα οποία έχουν δημοκρατικό πολίτευμα. Σε πολύ λίγα από αυτά διεξάγονται πόλεμοι. Γιατί πιστεύετε ότι η εικόνα που έχουμε εμείς από τα ΜΜΕ είναι διαφορετική, δεδομένου ότι μας παρουσιάζουν μια καταστροφική και πεινασμένη ήπειρο;

Άραγε δεν υπάρχουν ιστορίες αφρικανικού πολιτισμού που αξίζει κανείς να τις μάθει;

Τα παιδιά έδειξαν ενδιαφέρον να ασχοληθούν περαιτέρω με την ήπειρο της Αφρικής και να ανακαλύψουν άγνωστες πλευρές της παρεξηγημένης αυτής ηπείρου (Φάκελος Synodeytika> 1^η και 2^η Ώρα>1^η Ώρα>Τεκμήρια).

Στο σημείο αυτό παρουσιάστηκε μέσω του βιντεοπροβολέα ή του διαδραστικού πίνακα το [ηλεκτρονικό περιβάλλον](#) όπου επρόκειτο να εργαστούν τα παιδιά, αντλώντας πληροφορίες και υλοποιώντας τις δραστηριότητες που περιέχει αυτό. Οι μαθητές/-τριες παρατήρησαν τις εναλλασσόμενες εικόνες από την Αφρική και προσπάθησαν να τις ερμηνεύσουν.

Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτικός έφερε σε επαφή τα παιδιά με τα δεδομένα του θέματος διαβάζοντας το κείμενο που υπάρχει στην αρχική σελίδα και θέτοντας την πρόκληση για την ενασχόληση με το συγκεκριμένο θέμα. Σε αυτή τη φάση το μάθημα αντιμετωπίστηκε ως πρόβλημα, το οποίο πρέπει να λυθεί σε συνεργασία των μαθητών/τριών μεταξύ τους και με τον εκπαιδευτικό.

Κατόπιν, έγινε η παρουσίαση των δεδομένων του «Μενού» και περιγράφηκε ο τρόπος εργασίας των ομάδων με την άντληση πληροφοριών από τους συνδέσμους που υπάρχουν σε κάθε σελίδα του ηλεκτρονικού περιβάλλοντος και τη συμπλήρωση των Φύλλων Εργασίας. Στο σημείο αυτό ο δάσκαλος διαφοροποίησε την πορεία των δραστηριοτήτων σε σχέση με αυτά που πρότεινε το σενάριο. Πρότεινε σε όλες τις ομάδες να ασχοληθούν με τους λογοτέχνες της Αφρικανικής ηπείρου, με τη διαφορά ότι η κάθε ομάδα θα ασχολούνταν με τους λογοτέχνες μιας διαφορετικής χώρας. Η διαφοροποίηση αυτή κρίθηκε σκόπιμη γιατί ο δάσκαλος θεώρησε ότι πρέπει να περιορίσει το υλικό με το οποίο θα ασχολούνταν οι μαθητές προκειμένου η δραστηριότητα να ολοκληρωθεί στο καθορισμένο χρονικό πλαίσιο.

Εργάστηκαν έξι ομάδες στις οποίες ο δάσκαλος τους έδωσε τη δυνατότητα, από τις τρεις επιλογές να διαλέξουν όποια χώρα επιθυμούσαν. Τρεις από τις ομάδες επέλεξαν να ασχοληθούν με τη Μοζαμβίκη, δύο με την Νιγηρία και μια με την

Γκάνα. Όλες οι ομάδες εξερεύνησαν με σχετική ευκολία το ηλεκτρονικό περιβάλλον στο οποίο βρίσκονταν οι πληροφορίες και τις άντλησαν με ευκολία. Εντόπισαν τις χώρες στον ηλεκτρονικό χάρτη, διαπίστωσαν την απόσταση των χωρών από την Ελλάδα, ενώ χρησιμοποιώντας την λειτουργία της αντιγραφής και της επικόλλησης εμπλούτισαν το κείμενο τους με την εικόνα του χάρτη. Συζήτησαν πάνω στις πληροφορίες που είχαν στη διάθεσή τους και επέλεξαν αυτές που θεώρησαν πιο σημαντικές σχετικά με τις χώρες και τους συγγραφείς που κατάγονται από αυτές. Μόνο μια από τις ομάδες (6^η Ομάδα) δεν μπόρεσε να ολοκληρώσει την εργασία στον προκαθορισμένο χρόνο, μιας και δεν συμπλήρωσε το κείμενο που αφορούσε τον συγγραφέα (Εικόνες 11, 12, 13 και 14).

Εικόνα 11

Εικόνα 12

Εικόνα 13

Εικόνα 14

Στο τέλος του δώρου, ο δάσκαλος προσπάθησε με κατάλληλες ερωτήσεις να ολοκληρώσει τη διαδικασία κάνοντας μια ανασκόπηση όλων όσων έμαθαν τα παιδιά κατά το διδακτικό δώρο. Οι μαθητές ανταποκρίθηκαν θετικά σε όσα τους πρότεινε το σενάριο. Ανακάλεσαν από τη μνήμη τους τις απόψεις που εξέφρασαν στην αρχή του δώρου και τις συνέκριναν με τα μετέπειτα ευρήματά τους. Διαπίστωσαν ότι οι αρχικές απόψεις τους είχαν σφάλματα και ότι με την κατάλληλη διερεύνηση οι εντυπώσεις τους μπορεί να αλλάξουν (Φάκελος Synodeytika> 1^η και 2^η Ωρα> 2^η Ωρα> Τεκμήρια).

Αξιολόγηση των μαθητών και της δραστηριότητας

Κατά την υλοποίηση της δραστηριότητας επιτεύχθηκαν οι περισσότεροι από τους στόχους που είχαν τεθεί από το σενάριο. Οι μαθητές περιηγήθηκαν στο διαδίκτυο, χειρίστηκαν χωρίς δυσκολία τα διαδικτυακά εργαλεία, καθώς και τις εφαρμογές κειμενογράφου και συγκέντρωσαν τις κατάλληλες πληροφορίες που τους ζητήθηκαν σχετικά με τους αφρικανούς Λογοτέχνες. Σε γενικές γραμμές η δραστηριότητα κύλησε χωρίς προβλήματα, ενώ τα παιδιά ήρθαν σε μια πρώτη επαφή με την άγνωστη αυτή ήπειρο και τους ανθρώπους της.

3η & 4η διδακτική ώρα

«Αφρικανική Επιστήμη και Αφρικανικός Αθλητισμός»

Το δεύτερο δώρο ξεκίνησε με την παρουσία των ερευνητριών στο εργαστήριο πληροφορικής. Αφού οργανώθηκαν τα θέματα καταγραφής των δραστηριοτήτων, σχηματίστηκαν πέντε ομάδες από τους μαθητές και τις μαθήτριες. Καθορίστηκε οι δύο ομάδες να ασχοληθούν με τους αφρικανούς Επιστήμονες και οι τρεις με τους αφρικανούς αθλητές. Ο διαχωρισμός των ομάδων και το αντικείμενο της έρευνάς τους καθορίστηκε από τον δάσκαλο με βάση τα ενδιαφέροντα των παιδιών, όπως αυτά τα είχε αντιληφθεί από συζητήσεις που είχαν γίνει σε πρότερο χρόνο. Οι ομάδες που ασχολήθηκαν με τους αφρικανούς επιστήμονες κλήθηκαν να επισκεφτούν τη δεύτερη κατηγορία της ιστοσελίδας [«Επιστήμες»](#), η οποία περιέχει δραστηριότητες

ανάδειξης αφρικανών πολιτικών και γιατρών, καθώς και πληροφορίες για τις χώρες καταγωγής τους. Οι τρεις ομάδες που θα ασχολούνταν με τους αφρικανούς αθλητές επισκέφτηκαν την τέταρτη κατηγορία της ιστοσελίδας [«Αθλητισμός»](#), η οποία περιείχε δραστηριότητες ανάδειξης αφρικανών αθλητών, καθώς και πληροφορίες για τις χώρες καταγωγής τους. Οι μαθητές που επρόκειτο να ασχοληθούν με τους αφρικανούς επιστήμονες, αφού διάβασαν στο εισαγωγικό κείμενο για την ύπαρξη επιστήμης στην Αφρική, στη συνέχεια διερεύνησαν σχετικές πληροφορίες με απώτερο σκοπό τη δημιουργία παρουσίασής τους. Στην ιστοσελίδα υπήρχε και ενσωματωμένο Φύλλο Εργασίας, το οποίο συμπλήρωσαν ηλεκτρονικά ([Φύλλο Εργασίας 2^{ης} ομάδας](#)). Ανάλογα οι ομάδες που είχαν ως θέμα τους αφρικανούς αθλητές, διάβασαν στο εισαγωγικό κείμενο για τις αθλητικές δραστηριότητες μαθητών σε ένα χωριό της Κένυας, στη συνέχεια διερεύνησαν σχετικές πληροφορίες με απώτερο σκοπό τη δημιουργία παρουσίασής τους. Στην ιστοσελίδα υπήρχε και ενσωματωμένο Φύλλο Εργασίας, το οποίο τα παιδιά συμπλήρωσαν ηλεκτρονικά (Εικόνες 15, 16, 17 και 18).

Εικόνα 15

Εικόνα 16

Εικόνα 17

Εικόνα 18

Όλες οι ομάδες εργάστηκαν με προσήλωση και ενδιαφέρον και εντόπισαν στις ιστοσελίδες που τους προτάθηκαν τις πληροφορίες που θεωρούσαν σημαντικές και τις αντέγραψαν στα Φύλλα Εργασίας με την λειτουργία της «αντιγραφής» και «επικόλλησης». Η εργασία ολοκληρώθηκε στο χρονικό πλαίσιο που είχε προβλεφθεί. Μία ομάδα που ασχολήθηκε με τους επιστήμονες ολοκλήρωσε πριν λήξει το διδακτικό δίωρο και στον υπολειπόμενο χρόνο προετοίμασαν μια παρουσίαση με βάση τις πληροφορίες που εντόπισαν σε λογισμικό παρουσιάσεων Power Point. Το δίωρο έληξε με την παρουσίαση αυτού του αρχείου στην ολομέλεια (Φάκελος «Synodeytika» 3^η και 4^η Ώρα> Τεκμήρια»).

Αξιολόγηση των μαθητών και της δραστηριότητας

Οι μαθητές και οι μαθήτριες πέτυχαν με σχετική ευκολία αρκετούς από τους επιμέρους στόχους που είχαν τεθεί. Περιηγήθηκαν χωρίς προβλήματα σε ιστοσελίδες, χειρίστηκαν με ευκολία τον κειμενογράφο word και τα εργαλεία του, εντόπισαν στον ηλεκτρονικό χάρτη τις χώρες από τις οποίες προέρχονταν τα πρόσωπα που διερεύνησαν, ενώ συνέλλεξαν και βασικές πληροφορίες για τις χώρες αυτές. Πληροφορήθηκαν για αρκετούς αθλητές και επιστήμονες, ενώ εργάστηκαν κριτικά πάνω στα κείμενα που διάβασαν κι έτσι κατέγραψαν τις πληροφορίες που θεωρούσαν πιο σημαντικές. Δυστυχώς δεν επιτεύχθηκε, τουλάχιστον από όλα τα παιδιά, η κατάκτηση ενός από τους βασικούς στόχους που είχε θέσει το σενάριο και που ήταν να αποκτήσουν οι μαθητές μια κριτική ματιά και διάθεση απέναντι στις υφιστάμενες αντιλήψεις σχετικά με τον αφρικανικό λαό, μέσα από την κατανόηση της σημασίας των επιτευγμάτων των προσώπων που μελέτησαν. Παρατηρήθηκε μέσα από ερωτήσεις που έκανε ο δάσκαλος στο τέλος της εργασίας, ότι οι ομάδες που είχαν ασχοληθεί με τους αφρικανούς αθλητές, ότι δεν είχαν αντιληφθεί τη σημασία των επιτευγμάτων στην ανάδειξη της χώρας και των κατοίκων της. Αντίθετα, αυτό έγινε περισσότερο κατανοητό από τις ομάδες που ασχολήθηκαν με τους αφρικανούς επιστήμονες. Αυτό άλλωστε φάνηκε και από την παρουσίαση της ομάδας που εργάστηκε πάνω στο θέμα αυτό. Με το πέρας της δραστηριότητας έγινε αντιληπτό από τον δάσκαλο ότι χάθηκε αρκετός χρόνος στη συλλογή πληροφοριών για τον εντοπισμό της χώρας στον χάρτη, δεξιότητες που είχαν ήδη τα παιδιά. Ο χρόνος αυτός θα μπορούσε να αξιοποιηθεί στο να προετοιμάσουν οι ομάδες απευθείας μια παρουσίαση όπου το κύριο σημείο της θα ήταν η προσφορά των αθλητών και των επιστημόνων στην μεταβολή της αντίληψης των ανθρώπων για την Αφρική και τους ανθρώπους της.

5η–7η διδακτική ώρα

«Μουσική» και Παρουσίαση Συμπερασμάτων

Στο εργαστήριο Πληροφορικής οι ομάδες κλήθηκαν να επισκεφτούν την τρίτη κατηγορία της ιστοσελίδας [«Μουσική»](#), η οποία περιείχε δραστηριότητες ανάδειξης αφρικανών μουσικών, καθώς και πληροφορίες για τις χώρες καταγωγής τους. Στις προηγούμενες δραστηριότητες τα παιδιά έδειξαν ικανότητα στο να εντοπίζουν πληροφορίες από το διαδίκτυο και να επικολλούν αυτές που χρειάζονται. Παράλληλα εκτέλεσαν τον ίδιο τύπο δραστηριότητας στα προηγούμενα δίωρα. Για τον λόγο αυτό ο εκπαιδευτικός πρότεινε, μιας και το τρίωρο επρόκειτο να είναι η τελευταία ενασχόληση με το θέμα, όσες ομάδες το επιθυμούν να ασχοληθούν με την αφρικανική μουσική, χωρίς να μπουν στη διαδικασία συμπλήρωσης του Φύλλου Εργασίας, αλλά να προχωρήσουν απευθείας στην κατασκευή της παρουσίασης με τη χρήση του λογισμικού Power Point (Εικόνες 19, 20, 21 και 22).

Εικόνα 19

Εικόνα 20

Εικόνα 21

Εικόνα 22

Παράλληλα ο δάσκαλος πρότεινε στις ομάδες να δημιουργήσουν τις ανάλογες παρουσιάσεις και για τα άλλα θέματα που επεξεργάστηκαν στα προηγούμενα δίωρα. Επειδή η δυναμική των ομάδων διέφερε στον βαθμό ικανότητας χειρισμού των εργαλείων το αποτέλεσμα διαφοροποιήθηκε ποσοτικά. Δύο από τις ομάδες κατάφεραν και ολοκλήρωσαν τις παρουσιάσεις για τρία θέματα. Για τον αφρικανικό αθλητισμό, την μουσική και τους επιστήμονες (4η και 5η Ομάδα). Μια ομάδα ολοκλήρωσε τις παρουσιάσεις για τον αθλητισμό και τη μουσική (3η Ομάδα), ενώ δύο ομάδες κατάφεραν να ολοκληρώσουν από μια παρουσίαση. Η 1η Ομάδα δημιούργησε την παρουσίαση για την αφρικανική λογοτεχνία ενώ η 2η Ομάδα επέλεξε να εργαστεί με τη βοήθεια του λογισμικού παρουσιάσεων Prezi και να

παρουσιάσει τους αφρικανούς επιστήμονες (http://prezi.com/bbexwmmsme6c/?utm_campaign=share&utm_medium=copy). Οι παρουσιάσεις των ομάδων βρίσκονται στον Φάκελο «Synodeytika» 5^η, 6^η και 7^η Διδακτική Ωρα> Τεκμήρια».

Οι ομάδες παρουσίασαν την εργασία τους στην ολομέλεια, όπου έγιναν σχετικές ερωτήσεις από τον δάσκαλο σχετικά με το θέμα του σεναρίου και την μεταβολή των αντιλήψεών τους. Τα παιδιά, έπειτα από την ενασχόλησή τους με τις δραστηριότητες του σεναρίου, αναστοχάστηκαν τις αρχικές τους απόψεις και τις αναδιατύπωσαν υπό το πρίσμα της έρευνάς τους. Έπειτα και από αυτή τη δραστηριότητα έγινε αντιληπτό από τον δάσκαλο ότι οι μαθητές είχαν πετύχει τον βασικό στόχο του σεναρίου που ήταν η μεταβολή των απόψεών και των στάσεών τους απέναντι στην άγνωστη αυτή ήπειρο.

Τέλος, κατά τη διάρκεια της τελευταίας ώρας κατασκευάστηκε με τη βοήθεια του δασκάλου το βιβλίο της Αφρικής με τη βοήθεια του διαδικτυακού εργαλείου [issuu](#). Τα παιδιά διάλεξαν τα κομμάτια από τις παρουσιάσεις τους που επιθυμούσαν να τοποθετήσουν στο βιβλίο [Αφρική: Η άλλη ματιά για την Αφρική](#), το οποίο παρουσιάστηκε στην ολομέλεια.

Αξιολόγηση μαθητών και της δραστηριότητας

Η δραστηριότητα αυτή κύλησε ευκολότερα από τις προηγούμενες, μιας και τα παιδιά είχαν αντιληφθεί σε μεγαλύτερο βαθμό τι απαιτούσε από αυτούς το σενάριο. Παράλληλα, παραλήφθηκαν οι δραστηριότητες του Φύλλου Εργασίας που δεν προσέφεραν κάτι περισσότερο στα παιδιά –μιας και είχαν κατακτήσει τις δεξιότητες που απαιτούνταν– και ασχολήθηκαν κυρίως με την παρουσίαση των συμπερασμάτων τους. Μια ομάδα τόλμησε να πειραματιστεί με ένα διαφορετικό εργαλείο παρουσίασης, όπως είναι το prezī, αν και η ενασχόλησή της με αυτό την καθυστέρησε με αποτέλεσμα να ολοκληρώσει μόνο μια παρουσίαση. Η σύνθεση όλων των παρουσιάσεων σε ένα ηλεκτρονικό βιβλίο ήταν μια δραστηριότητα που άρεσε στους μαθητές και ολοκλήρωσε το σενάριο με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/-Α ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Φύλλο Εργασίας (1^η ομάδα)

- 1) Σημειώνουμε τη γεωγραφική θέση της Νιγηρίας, της Μοζαμβίκης και της Γκάνας σε σχέση με την Αφρική και την Ελλάδα. Για να απεικονίσουμε τον χάρτη από την οθόνη του υπολογιστή και να χρησιμοποιήσουμε την εικόνα του στην παρουσίασή μας, πατάμε το κουμπί του πληκτρολογίου «PrintScn», μεταφερόμαστε στο έγγραφο αυτό και πατάμε επικόλληση. Στη συνέχεια επεξεργαζόμαστε την εικόνα για να γίνει μικρότερη.

Νιγηρία.....

Γκάνα.....

Μοζαμβίκη.....

- 2) Γράφουμε γενικές πληροφορίες για τη Νιγηρία και τους λογοτέχνες της. Δεν ξεχνάμε να αντιγράψουμε και εικόνες.

.....

.....

.....

- 3) Γράφουμε γενικές πληροφορίες για την Γκάνα και τους λογοτέχνες της. Δεν ξεχνάμε να αντιγράψουμε και εικόνες.

.....

.....

.....

- 4) Γράφουμε γενικές πληροφορίες για τη Μοζαμβίκη και τους λογοτέχνες της. Δεν ξεχνάμε να αντιγράψουμε και εικόνες.

.....

.....

.....

Φύλλο Εργασίας (2^η ομάδα)

- 1) Σημειώνουμε τη γεωγραφική θέση του Καΐρου, της Νότιας Αφρικής και της Γκάνας σε σχέση με την Αφρική και την Ελλάδα. Για να απεικονίσουμε τον χάρτη από την οθόνη του υπολογιστή και να χρησιμοποιήσουμε την εικόνα του στην παρουσίασή μας, πατάμε το κουμπί του πληκτρολογίου «PrintScreen», μεταφερόμαστε στο έγγραφο αυτό και πατάμε επικόλληση. Στη συνέχεια επεξεργαζόμαστε την εικόνα για να γίνει μικρότερη.

Νιγηρία.....

Γκάνα.....

Μοζαμβίκη.....

- 2) Γράφουμε γενικές πληροφορίες για το Κάιρο και τον Γιακούμπ. Δεν ξεχνάμε να αντιγράψουμε και εικόνες.

.....

.....

.....

- 3) Γράφουμε γενικές πληροφορίες για την Γκάνα και τον Αφρικανό Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ. Δεν ξεχνάμε να αντιγράψουμε και εικόνες.

.....

.....

.....

- 4) Γράφουμε γενικές πληροφορίες για τη Νότια Αφρική και τους πολιτικούς της. Δεν ξεχνάμε να αντιγράψουμε και εικόνες.

.....

.....

.....

.....

.....

Φύλλο Εργασίας (3^η ομάδα)

- 1) Σημειώνουμε τη γεωγραφική θέση της Σενεγάλης, της Αλγερίας και του Καμερούν σε σχέση με την Αφρική και την Ελλάδα. Για να απεικονίσουμε τον χάρτη από την οθόνη του υπολογιστή και να χρησιμοποιήσουμε την εικόνα του στην παρουσίασή μας, πατάμε το κουμπί του πληκτρολογίου «PrtScn», μεταφερόμαστε στο έγγραφο αυτό και πατάμε επικύλιση. Στη συνέχεια επεξεργαζόμαστε την εικόνα για να γίνει μικρότερη.

Σενεγάλη.....

Αλγερία.....

Καμερούν.....

- 2) Γράφουμε γενικές πληροφορίες για τη Σενεγάλη και τον μουσικό που κατάγεται από αυτή. Δεν ξεχνάμε να αντιγράψουμε και εικόνες.

.....

.....

.....

- 3) Γράφουμε γενικές πληροφορίες για την Αλγερία και τον μουσικό που κατάγεται από αυτή. Δεν ξεχνάμε να αντιγράψουμε και εικόνες.

.....

.....

.....

- 4) Γράφουμε γενικές πληροφορίες για το Καμερούν και τον μουσικό που κατάγεται από αυτό. Δεν ξεχνάμε να αντιγράψουμε και εικόνες.

.....

.....

.....

.....

.....

Φύλλο Εργασίας (4^η ομάδα)

- 1) Σημειώνουμε τη γεωγραφική θέση της Αιθιοπίας, της Αλγερίας, της Λιβερίας και της Κένυα σε σχέση με την Αφρική και την Ελλάδα. Για να απεικονίσουμε τον χάρτη από την οθόνη του υπολογιστή και να χρησιμοποιήσουμε την εικόνα του στην παρουσίασή μας, πατάμε το κουμπί του πληκτρολογίου «Print», μεταφερόμαστε στο έγγραφο αυτό και πατάμε επικόλληση. Στη συνέχεια επεξεργαζόμαστε την εικόνα για να γίνει μικρότερη.

Αιθιοπία.....
 Αλγερία.....
 Κένυα.....
 Λιβερία.....

- 2) Γράφουμε γενικές πληροφορίες για την Αιθιοπία και τον αθλητή που κατάγεται από αυτή. Δεν ξεχνάμε να αντιγράψουμε και εικόνες.

.....

- 3) Γράφουμε γενικές πληροφορίες για την Ουγκάντα και τον αθλητή που κατάγεται από αυτή. Δεν ξεχνάμε να αντιγράψουμε και εικόνες.

.....

- 4) Γράφουμε γενικές πληροφορίες για την Κένυα και τον αθλητή που κατάγεται από αυτή. Δεν ξεχνάμε να αντιγράψουμε και εικόνες.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

.....

.....

.....

.....

.....

5) Γράφουμε γενικές πληροφορίες για τη Λιβερία και τον αθλητή που κατάγεται από αυτή. Δεν ξεχνάμε να αντιγράψουμε και εικόνες.

.....

.....

.....

.....

.....

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το σενάριο μπορεί να διευρυνθεί με την προσθήκη και άλλων χωρών, όπως της Ινδίας, με σκοπό την ανάδειξη «θετικών» ιστοριών και αποδόμηση στερεοτύπων που συχνά χρησιμοποιούνται για τις λεγόμενες «αναπτυσσόμενες» χώρες. Μπορεί ακόμα να ενταχθεί σε σχέδιο εργασίας με θέμα «Τρίτος κόσμος ή ένας άλλος κόσμος» και να πραγματοποιηθεί και κατά τη διάρκεια της Ευέλικτης Ζώνης.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Οι δραστηριότητες του σεναρίου όπως ήταν αναμενόμενο δεν δυσκόλεψαν τους/τις μαθητές/-τριες με αποτέλεσμα να ολοκληρωθούν σε λιγότερο χρόνο από αυτόν που προβλέπονταν. Τα Φύλλα Εργασίας συμπληρώθηκαν ηλεκτρονικά χωρίς δυσκολία από τα παιδιά. Παράλληλα επιτεύχθηκαν σε ικανοποιητικό βαθμό οι στόχοι που είχαν τεθεί. Η μόνη δυσκολία που παρουσιάστηκε ήταν η δυνατότητα των παιδιών να μετουσιώσουν τις απλή απαρίθμηση των πληροφοριών που συνέλεξαν σχετικά με τα κράτη της Αφρικής και των προσωπικοτήτων που κατάγονται από αυτή την ήπειρο σε ουσιαστική πρόταση που θα απευθύνουν σε ένα υποθετικό κοινό, σχετικά με την αλλαγή νοοτροπίας στάσεων και αντιλήψεων απέναντι στην ήπειρο και τους ανθρώπους της. Για τον λόγο αυτόν θεωρούμε ότι σε επόμενη εφαρμογή του σεναρίου θα πρέπει, να δοθεί λιγότερος χρόνος στην καλλιέργεια δεξιοτήτων σχετικά με τον ψηφιακό γραμματισμό και αφιερωθεί μεγαλύτερο χρονικό διάστημα στην καλλιέργεια της κριτικής σκέψης και της ικανότητας των παιδιών να μετουσιώνουν μια απλή παράθεση πληροφοριών σε πρόταση για μεταβολή νοοτροπίας.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Mwenda, A. 2007. *Ο Andrew Mwenda ρίχνει μια νέα ματιά στην Αφρική*. Διαθέσιμο στο: http://www.ted.com/talks/andrew_mwenda_takes_a_new_look_at_africa.html

Άντερσον, Μπ. [1991] 1997. *Φανταστικές κοινότητες*. Μτφρ. Π. Χαντζαρούλα). Αθήνα: Νεφέλη.

Jones A. R., C. Hendrick & M. Y. Epstein. 1979. *Introduction to Social Psychology*. Sunderland, Massachusetts: Sinauer Associates Inc.

Κορδάκη, Μ. 2000. *Η διδακτική της πληροφορικής*. Διαθέσιμο στο <http://de.teikav.edu.gr/dinfo/pdf/chapter4.pdf>

Maisonneuve, J. 2001. *Εισαγωγή στην Ψυχοκοινωνιολογία*. Αθήνα: Τυπωθήτω.
Τσιάκαλος, Γ. 2000. *Οδηγός Αντιρατσιστικής Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Τσιμαμάντα, Α. 2009. *Ο κίνδυνος της μονοσήμαντης ιστορίας*. Διαθέσιμο στο: http://www.ted.com/talks/chimamanda_adichie_the_danger_of_a_single_story.html

Χαραλαμπίδης, Α. & Σ. Χατζησαββίδης. 1997. *Η διδασκαλία της Λειτουργικής χρήσης της Γλώσσας: Θεωρία και Πρακτική Εφαρμογή*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Κώδικας.